

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 31:2017 „GYDYTOJAS DIETOLOGAS“
PATVIRTINIMO**

2017 m. vasario 1 d Nr. V-93

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 punktu:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 31:2017 „Gydytojas dietologas“ (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. balandžio 19 d. įsakymą Nr. V-290 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 31:2006 „Gydytojas dietologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“.

3. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro
2017 m. vasario 1 d.
įsakymu Nr. V-93

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 31:2017 GYDYTOJAS DIETOLOGAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši Lietuvos medicinos norma MN 31:2017 „Gydytojas dietologas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) privaloma visiems gydytojams dietologams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

2. Šioje Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Dietologija** – medicinos mokslų šaka, tirianti organizmo maistinių medžiagų ir energijos poreikį bei mitybos koregavimą specialiomis dietomis gydant įvairias ligas.

2.2. **Gydytojas dietologas** – medicinos gydytojas, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo dietologo profesinę kvalifikaciją.

2.3. **Gydytojo dietologo praktika** – teisės aktų reglamentuota gydytojo dietologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją vykdoma asmens sveikatos priežiūra, apimanti maistinių medžiagų ir energijos pokyčių organizme nustatymą bei mitybos koregavimą specialiomis dietomis, maistinių medžiagų bei energijos stokos ir pertekliaus prevenciją, sveikų ir sergančių asmenų mitybos ypatumus.

3. Kitos šioje Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos šios Lietuvos medicinos normos 8 punkte išvardintuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

4. Gydytojo dietologo profesinę kvalifikaciją įgyjama baigus universitetines medicinos studijas bei dietologijos rezidentūrą. Užsienyje įgyta gydytojo dietologo profesinę kvalifikaciją pripažįstama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Teisę verstis gydytojo dietologo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo dietologo profesinę kvalifikaciją ir turintis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią medicinos praktikos licenciją verstis medicinos praktika pagal gydytojo dietologo profesinę kvalifikaciją.

6. Gydytojas dietologas verčiasi gydytojo dietologo praktika Lietuvos Respublikoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti dietologijos paslaugas ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir gydytojas dietologas. Gydytojas dietologas šiose įstaigose teikia dietologijos paslaugas visų amžiaus grupių pacientams.

7. Gydytojas dietologas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros specialistais bei socialiniais darbuotojais.

8. Gydytojas dietologas vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais:

8.1. Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu;

8.2. Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymu;

- 8.3. Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymu;
- 8.4. Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymu;
- 8.5. Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymu;
- 8.6. Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymu;
- 8.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1359 „Dėl gydytojų rengimo“;
- 8.8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 14 d. nutarimu Nr. 1069 „Dėl Trečiųjų šalių piliečių reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo“;
- 8.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 634 „Dėl Medicinos normų rengimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“;
- 8.10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. 58 „Dėl Sveikatos priežiūros specialistų profesinės kompetencijos patikrinimo tvarkos“;
- 8.11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. 132 „Dėl Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo ir jo finansavimo tvarkos“;
- 8.12. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“;
- 8.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. V-208 „Dėl Būtiniosios medicinos pagalbos ir būtiniosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo tvarkos bei masto patvirtinimo“;
- 8.14. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. V-364 „Dėl licencijuojamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašų patvirtinimo“;
- 8.15. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gegužės 27 d. įsakymu Nr. V-396 „Dėl Medicinos praktikos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“;
- 8.16. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-469 „Dėl Medicinos praktikos profesinių kvalifikacijų rūšių sąrašo patvirtinimo“;
- 8.17. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. V-680 „Dėl medicinos praktikos licencijų išdavimo gydytojams, turintiems specializuotos medicinos praktikos licenciją ar sertifikatą, ir teisės verstis siaura medicinos praktika įgijimo“;
- 8.18. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V-533/AI-189 „Dėl teisės aktų, susijusių su elektroniniais nedarbingumo pažymėjimais bei elektroniniais neštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimais, patvirtinimo“;
- 8.19. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. V-18 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 4:2009 „Medicinos prietaisų saugos techninis reglamentas“ ir Lietuvos medicinos normos MN 100:2009 „Aktyviųjų implantuojamųjų medicinos prietaisų saugos techninis reglamentas“ patvirtinimo“;
- 8.20. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-383 „Dėl Medicinos priemonių (prietaisų) naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 8.21. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. V-164 „Dėl Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10 AM) įdiegimo“;
- 8.22. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. sausio 26 d. įsakymu Nr. V-66 „Dėl Dietologijos ambulatorinių specializuotų paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“;
- 8.23. šia Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis, vidaus kokybės vadybos sistemos dokumentais bei savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

9. Gydytojas dietologas turi teisę:

9.1. verstis gydytojo dietologo praktika šios Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

9.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

9.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

9.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.5. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

9.6. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

9.7. gauti darbui būtiną informaciją apie gydomus ir konsultuojamus pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Gydytojas dietologas turi ir kitų teisių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III SKYRIUS PAREIGOS

11. Gydytojas dietologas privalo:

11.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą šioje Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, licenciją, kvalifikuotai tirti, diagnozuoti ir gydyti ligas, būkles bei sveikatos sutrikimus, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

11.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultuotis ir (ar) gydytis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

11.4. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais, tiriančiais, diagnozuojančiais ir gydančiais ligas ar sveikatos sutrikimus;

11.5. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

11.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

11.7. pagal kompetenciją vykdyti privalomąsias sveikatos programas;

11.8. laikytis sveikatos priežiūros specialisto profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;

11.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

- 11.10. laikytis licencijuojamos sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;
- 11.11. tvarkyti gydytojo dietologo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
- 11.12. paaiškinti asmens sveikatos priežiūros specialisto praktikos aplinkybes Sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;
- 11.13. taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;
- 11.14. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (priedais), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (priedaisai) būtų naudojami teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (priedaisu) pateikiama informacija;
- 11.15. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

12. Gydytojo dietologo profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs gydytojo dietologo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulindamas profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę mokslo, technikos ir praktikos pažangą.

- 13. Gydytojas dietologas turi žinoti:
 - 13.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;
 - 13.2. medicinos statistikos pagrindus;
 - 13.3. sveikatos draudimo pagrindus;
 - 13.4. sveikatos teisės pagrindus;
 - 13.5. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis.
- 14. Gydytojas dietologas turi išmanyti:
 - 14.1. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;
 - 14.2. žmogaus anatomiją, fiziologiją, patologinę fiziologiją;
 - 14.3. medžiagų apykaitos sutrikimų rizikos veiksnius, priežastis, patologinės morfologijos ir imunopatologijos pagrindus, patogenezę, kliniką, diagnostikos ir gydymo metodus, jų prevenciją;
 - 14.4. virškinimo sistemos ir medžiagų apykaitos ligų diagnostikos ir gydymo metodus, indikacijas, kontraindikacijas ir komplikacijas;
 - 14.5. valgymo sutrikimų diagnostikos ir gydymo metodus;
 - 14.6. skiriamų vaistinių preparatų veikimą, jų šalutinį poveikį, sukeliamas komplikacijas;
 - 14.7. įvairaus amžiaus ir fiziologinės būklės (nėščiųjų) asmenų virškinimo sistemos ligų ypatumus;
 - 14.8. dietiniam gydymui skirtų dietų charakteristikas;
 - 14.9. sveikų asmenų maitinimosi ypatumus (sveikos mitybos principus);
 - 14.10. įrodymais pagrįstos medicinos principus, mokslinės literatūros, metodinių rekomendacijų ir gairių pritaikymą praktikoje.
- 15. Gydytojas dietologas turi gebėti:
 - 15.1. bendrauti su pacientais ir jų artimaisiais;
 - 15.2. rinkti ligos, maitinimosi, gyvenimo, socialinę ir šeiminingą anamnezę;
 - 15.3. interpretuoti ir (ar) įvertinti medžiagų apykaitą atspindinčių laboratorinių tyrimų duomenis, žinoti jų amžinius ypatumus ir dinamiką;
 - 15.4. skirti enterinį ir parenterinį maitinimą;
 - 15.5. dirbti komandoje su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais;

- 15.6. įvertinti paciento mitybos būklę naudodamas medicinos prietaisus;
 - 15.7. įvesti maitinimo zondą.
 16. Gydytojas dietologas pagal savo kompetenciją turi įtarti, diagnozuoti ir gydyti šias ligas ir sutrikimus:
 - 16.1. kvašiorkorą;
 - 16.2. mitybinį marazmą;
 - 16.3. marazminį kvašiorkorą;
 - 16.4. nepatikslintą ryškų baltymų ir energinių medžiagų trūkumą;
 - 16.5. vidutinio ir nedidelio laipsnio baltymų ir energetinių medžiagų trūkumą;
 - 16.6. lokalizuotą nutukimą;
 - 16.7. nutukimą;
 - 16.8. kitą maisto medžiagų perteklių.
 17. Gydytojas dietologas pagal savo kompetenciją turi gebėti taikyti mitybos terapiją gydant šias ligas ir simptomus:
 - 17.1. tam tikras infekcines ir parazitų sukeliamas ligas;
 - 17.2. navikus;
 - 17.3. kraujo ir kraujodaros organų ligas bei tam tikrus sutrikimus, susijusius su imuniniais mechanizmais;
 - 17.4. endokrinines, mitybos ir medžiagų apykaitos ligas;
 - 17.5. psichikos ir elgesio sutrikimus;
 - 17.6. nervų sistemos ligas;
 - 17.7. akies ir jos priedinių organų ligas;
 - 17.8. ausies ir speninės ataugos ligas;
 - 17.9. kraujotakos sistemos ligas;
 - 17.10. kvėpavimo sistemos ligas;
 - 17.11. virškinimo sistemos ligas;
 - 17.12. odos ir poodžio ligas;
 - 17.13. jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto ligas;
 - 17.14. lyties ir šlapimo sistemos ligas;
 - 17.15. nėštumą, gimdymą ir laikotarpį po gimdymo;
 - 17.16. tam tikras perinatalinio laikotarpio ligas;
 - 17.17. įgimtas formavimosi ydas, deformacijas ir chromosomų anomalijas;
 - 17.18. simptomus, požymius ir nenormalius klinikinius bei laboratorinius radinius, neklasifikuojamus kitur;
 - 17.19. sužalojimus, apsinuodijimus ir tam tikrus išorinių poveikių padarinius.
-